

Notitie

kenmerk : 1117.N01
auteur : Jaap van Kooten
project : Van Nieuwpoort Betonmortel te Arkel
betreft : Gripscan luchtkwaliteit
datum : 21 september 2011

Inleiding

In deze notitie wordt de locatie van de voormalige betonmortelcentrale 'Van Nieuwpoort Betonmortel' in Arkel beschouwd. De ligging van het plangebied is in onderstaande figuur 1 aangegeven middels een rode omlijning.

De activiteiten van de betonmortelcentrale zijn inmiddels beëindigd en er zal een herontwikkeling van de locatie plaatsvinden. Op dit moment staat de toekomstige invulling van de locatie nog grotendeels open. Gedacht wordt aan woningbouw, bedrijvigheid, industrie of wellicht recreatie.

In deze gripscan in opdracht van Cleton&com is onderzocht of de wettelijke luchtkwaliteitseisen tot mogelijke knelpunten en/of aandachtspunten leiden voor de herontwikkeling, waarbij zo veel mogelijk rekening is gehouden met de onderscheiden scenario's.

Figuur 1: Ligging plangebied 'Van Nieuwpoort Betonmortel' te Arkel

Conclusie

Uit de inventarisatie blijkt dat de herontwikkeling op de locatie Van Nieuwpoort Betonmortel in Arkel nagenoeg zeker toelaatbaar is met het oog op de luchtkwaliteit.

In de directe omgeving van de planlocatie wordt voldaan aan alle grenswaarden. Alleen langs de op enige afstand gelegen rijkswegen A15 en A27 komen de stofconcentraties lokaal in de buurt van de grenswaarde(n). De invloed van de planontwikkeling zal op deze toetsingspunten echter verwaarloosbaar gering zijn.

Daarnaast voldoet de herontwikkeling in de meest realistische scenario's aan de wettelijk vastgelegde voorwaarden van het Besluit 'Niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)', waardoor een aparte toetsing aan luchtkwaliteitsnormen niet vereist is.

Slechts wanneer binnen het plangebied een attractie van regionale of landelijke aantrekkingskracht moet worden gerealiseerd met een aanzienlijke verkeersaantrekkende werking dienen de gevolgen voor luchtkwaliteit alsnog apart te worden onderzocht en getoetst

Onderstaand wordt nader toegelicht op welke wijze tot deze conclusie is gekomen.

Toetsingskader

In de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 2 zijn de geldende luchtkwaliteitseisen opgenomen. In Nederland treden in de praktijk alleen nog potentiële overschrijdingen op van de grenswaarden voor de componenten PM₁₀ (fijn stof) en NO₂. Na het verlenen van derogatie van de Europese Commissie moet in het grootste deel van Nederland uiterlijk in 2011 worden voldaan aan de grenswaarde voor PM₁₀ en in 2015 voor NO₂.

Om deze deadlines te behalen heeft het kabinet het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgesteld. In dit programma zijn maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit opgenomen en is tevens rekening gehouden met de effecten van projecten die een negatieve invloed hebben op de luchtkwaliteit. Met het vaststellen van het NSL blijft naar verwachting in Nederland hooguit een handvol hotspots over waar mogelijk nog overschrijdingen van grenswaarden dreigen. Locatiespecifieke maatregelen moeten ook deze laatste knelpunten oplossen, zodat uiteindelijk overal tijdig wordt voldaan aan de grenswaarden.

De toetsing luchtkwaliteit van een concreet project bestaat in essentie uit 2 onderdelen, te weten:

- 1) Het plan mag het tijdig halen van de grenswaarden niet in de weg staan; Hiervan is op grond van artikel 5.16 Wet milieubeheer sprake in elk van onderstaande gevallen:
 - a) Na realisatie van het project wordt voldaan aan de grenswaarden;
 - b) Realisatie van het project levert een verbetering of tenminste geen verslechtering van de luchtkwaliteit op
 - c) Het project levert (weliswaar niet overal maar) per saldo een verbetering van de luchtkwaliteit op;
 - d) Het project draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de concentraties van verontreinigende stoffen. Hiervan is sprake als de jaargemiddelde concentratie nergens meer toeneemt dan 3% van de grenswaarde aan het jaargemiddelde. Voor woningbouw is in de Regeling NIBM een grens opgenomen van 1500 woningen;
 - e) Het project is opgenomen dan wel inpasbaar in het NSL.

- 2) Er moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening.

Dit laatste dient alleen expliciet te worden getoetst indien er sprake is van een verhoogde blootstelling van mensen aan een slechte luchtkwaliteit. Wanneer ter plaatse van de planlocatie en in de omgeving daarvan wordt voldaan aan de grenswaarden voldoet het plan aan beide van bovengenoemde toetsingscriteria.

Uitgangspunten herontwikkeling Betonmortelcentrale Van Nieuwpoort

Het terrein van de voormalige betonmortelcentrale Van Nieuwpoort meet circa 9 hectare en ligt aan het Merwedekanaal. Over de toekomstige invulling staat nog niets vast, maar bestaat wel een aantal ideeën. Voor de toetsing luchtkwaliteit is met name van belang hoeveel verkeer de te realiseren functies aantrekken.

In deze notitie wordt rekening gehouden met de verkeersaantrekkende werking van de volgende scenario's:

- Scenario 1: Woningbouw in relatief hoge dichtheid, totaal 300 woningen;
- Scenario 2: Ontwikkeling van een bedrijfsterrein van een gemengd type (milieucategorie 1 t/m 4).

Met het beschouwen van deze 2 scenario's is in redelijkheid de worst-case situatie inbegrepen. Andere typen bedrijventerrein zullen naar verwachting hooguit een vergelijkbare hoeveelheid verkeer aantrekken.

Op voorhand lijkt het aannemelijk dat een ontwikkeling met recreatieve functies op deze locatie minder verkeer zal trekken dan woningbouw of bedrijvigheid. De verkeersaantrekkende werking van recreatieve functies hangt echter wel sterk af van het type activiteiten. Mocht er een bijzondere attractie met grote regionale of landelijke aantrekkingskracht in beeld komen, dan dienen gevolgen voor de verkeerssituatie en milieu alsnog apart te worden onderzocht.

Verkeersaantrekkende werking nieuwe situatie

Aan de hand van de CROW-publicatie 'Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden; vuistregels en kengetallen gemotoriseerd verkeer' kan de verkeersaantrekkende werking van de 2 geselecteerde scenario's worden geschat.

Scenario 1: woningbouw

Uitgaande van 300 woningen in een omgeving die kan worden gekarakteriseerd als centrum-dorps, bedraagt de verkeersaantrekkende werking in het scenario met woningbouw maximaal circa 1.900 motorvoertuigen per gemiddelde weekdag (300 woningen x 7,0 mvt per woning per gemiddelde werkdag x 0,9 omrekenfactor gemiddelde werk- naar weekdag). De verkeersaantrekkende werking betreft hier voor het overgrote deel lichte motorvoertuigen.

Scenario 2: gemengd bedrijfsterrein

Een bedrijfsterrein van bruto 9 hectare zal gemiddeld circa netto 7 hectare uitgeefbaar terrein omvatten. Voor een gemengd terrein geeft het CROW voor een gemiddelde werkdag 214 motorvoertuigbewegingen per hectare op. Daarmee komt de verkeersaantrekkende werking in dit scenario uit op circa 1.125 motorvoertuigen per weekdag, waarvan ongeveer 8 % middelzwaar en 12% zwaar vrachtverkeer.

In beginsel mag de verkeersaantrekkende werking van de nu nog bestemde situatie worden verrekend met de nieuwe situatie. Met het opheffen van de bestaande situatie zal immers een zekere stroom vrachtverkeer wegvallen. Op dit moment hebben we hiervan echter geen nadere gegevens beschikbaar.

Toetsing

De herontwikkeling van betonmortelcentrale Van Nieuwpoort doorstaat de toetsing luchtkwaliteit indien kan worden aangetoond dat er in de omgeving wordt voldaan aan alle grenswaarden en/of dat het plan voldoet aan de voorwaarden van het Besluit NIBM.

In de directe omgeving van het plangebied wordt voldaan aan de grenswaarden. Langs de verderop gelegen rijkswegen A15 en A27 liggen de stofconcentraties wel in de buurt van de grenswaarde. Dit geldt met name voor de NO₂ concentratie langs de A27, die in 2015 wellicht nog juist op tijd voldoet aan de grenswaarde. Dit blijkt uit de gegevens uit de Monitoringstool voor het NSL versie 2010.

De voorgenomen herontwikkeling voldoet aan de criteria van het Besluit en de Regeling NIBM. In geval van woningbouw is het aantal te realiseren woningen veel minder dan de wettelijke grens van 1.500.

Indien er een bedrijventerrein wordt gerealiseerd of nog een ander aannemelijk ontwikkelingsscenario wordt gevolgd is de netto verkeersproductie van dezelfde orde van grootte. Naar verwachting kan ook in dat geval worden aangetoond dat de ontwikkeling valt onder het Besluit NIBM. Het verkeer van en naar de locatie verdeelt zich namelijk over verschillende routes. De invloed van de ontwikkeling op de luchtkwaliteit langs de rijkswegen A15 en A27 zal mede daardoor gering en wettelijk aanvaardbaar zijn.